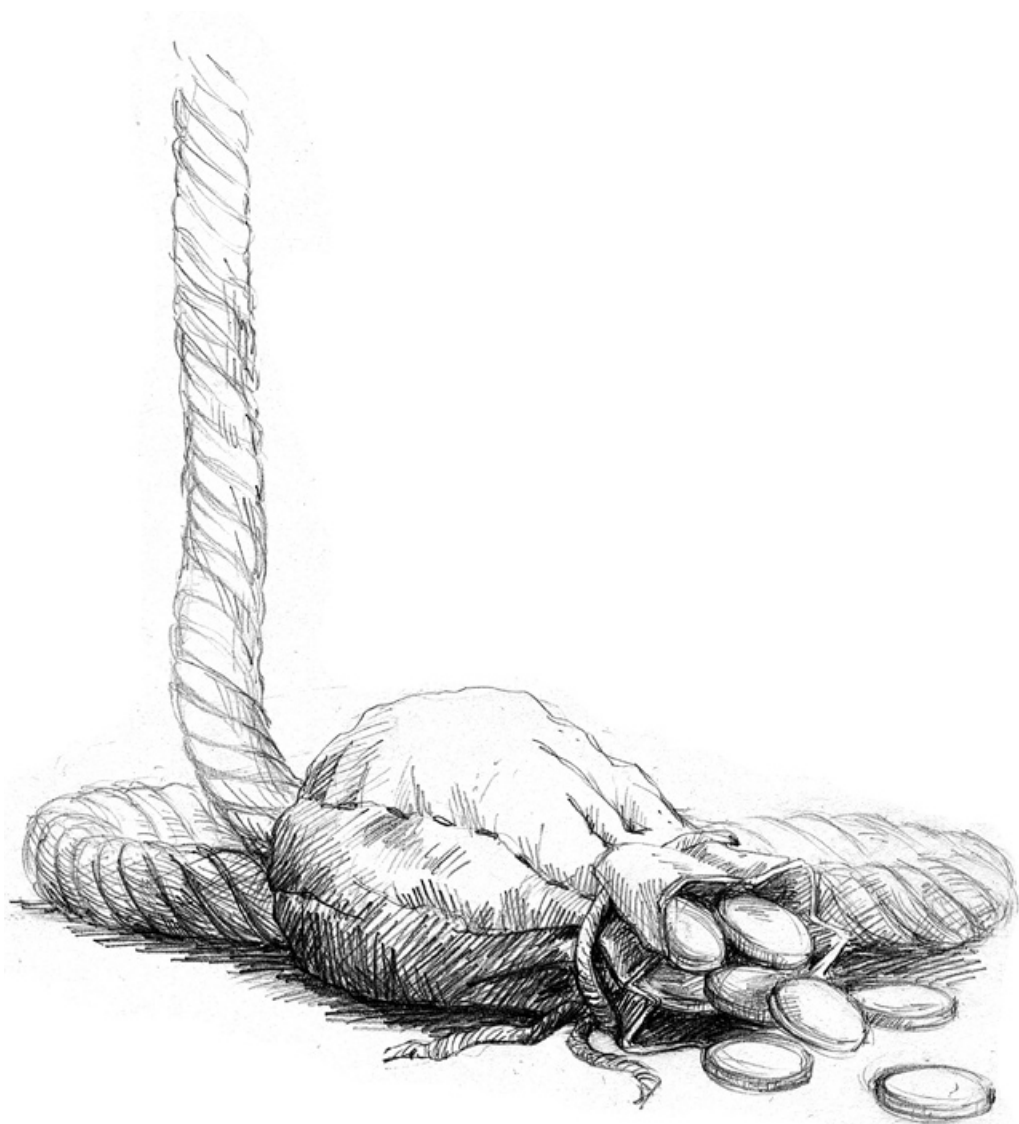

SETKÁVÁNÍ

Brněnský evangelický měsíčník

2020 / 6

Milé čtenářky, milí čtenáři,

ještě v 5. letošním čísle našeho časopisu jsme opakovaně tiskli zprávy o tom, co se neuskuteční a bude muset buď odložit, nebo úplně vynechat. Opatření nouzového stavu při virové pandemii se v životě brněnských evangelických sborů projevovала velmi zřetelně a nemilosrdně. Stopy těch událostí kolem nás a v nás pravděpodobně zůstanou ještě dlouho.

A přece, když teď, při vstupu do třetí květnové dekády, redakce připravuje 6. číslo Setkávání, zdá se, že se zde objeví zprávy, co se v příštích týdnech v životě našich sborů může znovu objevit, obnovovat, restartovat.

Opovázím se tvrdit, že zdroj obnovy nalezneme, a to jinde, než v ústupu nemoci SARS-Covid 19, případně v nařízeních, která rozvolní zákazy shromažďování. Dar nových věcí, dar života a víry, se k nám dostává působením Ducha svatého, Pána a obnovitele života. Věřím, že nám takový dar neodepře.

Možná se vám toto červnové číslo Setkávání dostane do rukou už v den, v němž Kristova církev slaví seslání Ducha svatého. Přeji vám tedy radostné svatodušní svátky – a z následujícího počátku léta ať je pro vás čas dobrých očekávání.

Jaroslav Vítek

BYLO

Basilej a Brno v květnu 2020

Od roku 1991 udržuje sbor Brno I kontakty se sborem francouzské reformované církve v Basileji. Tehdy do Brna přijela čtyřčlenná delegace z Basileje a od té doby se pravidelně navzájem navštěvujeme, jeden rok jedeme do Basileje, další potom Basilejští přijedou do Brna. Tento rok jsme měli zdolat velkou vzdálenost mezi oběma městy my a stát se tak ve dnech 1.-3. května hosty našich přátel.

Od konce února nám nějakou dobu trvalo, než jsme si uvědomili, že by naše návštěva mohla být ohrožena v důsledku tehdy ještě nevyhlášené pandemie koronaviru. Začátkem března následovala rychlá výměna informací a vzápětí jsme se s našimi přáteli v Basileji rychle domluvili, že letošní setkání musíme zrušit. V té době byl ve Švýcarsku již mnohem větší počet nakažených a i obětí koronaviru než u nás. A poté přišla u nás opatření, která stvrdila správnost našeho společného rozhodnutí zrušit návštěvu. Nezůstáváme navzájem uzavřeni v řešeních svých problémů, Basilejští se zajímají o život našeho sboru v této době, stejně jako my o vedení současné sborové práce v Basileji. Začátkem května, tedy ve dnech původně plánovaného setkání, jsme si navzájem vyměnili písemné pozdravy:

Milí přátelé, milé sestry a bratři v Basileji,

myslíme v těchto zvláštních chvílích na vás. Od některých z vás máme zprávy, jak se ve sboru s novou situací vypořádáváte. V Česku byla v polovině března vyhlášena karanténa s velkým omezením pohybu na veřejnosti, byly uzavřeny obchody s výjimkou potravin a lékáren, školy, a zakázáno shromažďování a návštěvy v nemocnicích a domovech seniorů. Pohyb na veřejnosti je možný jenom s rouškou chránící ústa a nos (platí heslo: moje rouška chrání tebe, tvoje rouška chrání mne). Osobám 65+ bylo doporučeno vůbec nevycházet z domova.

Bohoslužby je možno konat bez účasti věřících, kromě standardně plánovaných televizních rozhlasových přenosů nyní taky mnoho sborů vysílá

své bohoslužby na internetu. My už mnoho let přenášíme bohoslužby internetem, takže v těchto chvílích nám tato aktivita přišla vhod. Naše bohoslužby se konají pravidelně v nejnútnejším složení farář + varhaník + technik zvuku + presbyterská služba. Vždy evidujeme cca 120 internetových připojení (jenom doufáme, že po uvolnění všech opatření dají členové sboru znovu přednost tvrdým kostelním lavicím před pohodlnými domácími křesly. Jednání staršovstva vedeme přes videokonferenci, stejným způsobem se „schází“ mládež a probíhají biblické hodiny (poslední biblické hodiny se takto zúčastnil pan farář Pokorný – pro využití moderních technologií neexistuje žádná hranice). Sestra farářka spolu s mládeží natáčí videa s programem pro nedělní školu, která se vždy před nedělí rozesílají do domácností. Naši faráři a pastorační pracovníci telefonicky komunikují se staršími členy sboru, kteří nabízenou pomoc (nákupy, nutný doprovod k lékaři) zatím příliš nevyužívají (město a stát nabízí starším občanům účinnou pomoc). Každý týden rozesíláme poštou a roznášíme seniorům text kázání, sborové zprávy a předplacené církevní časopisy. Sborové zprávy rozesíláme taky mailem.

Svatby a křty se nekonají a taky plánované koncerty a nešpory v Červeném kostele byly zrušeny.

Nějakou dobu už je povoleno chodit na procházky do přírody, samozřejmě s omezením kontaktů mezi lidmi a dodržováním hygienických opatření (roušky). Od tohoto týdne vláda začíná postupně uvolňovat některá opatření proti šíření pandemie. Bohoslužby bude možné konat za účasti max. 15 osob při dodržení 2 metry odstupů a možnosti použití desinfekčních prostředků. Od 17.5. se plánuje povolení účasti 30 osob.

Musíme říct, že při těch všech špatných zprávách o koronavirové pandemii, které se k nám dostávají, a při všech omezeních sborového života, si nemůžeme stěžovat. Učíme se vést sborový život jinak než v normálních časech - a ukazuje se, že to jde – svým způsobem jsou to pozitivní zkušenosti.

V této chvíli se zdá, že pandemie je u nás na ústupu, přáli bychom si, aby to byla pravda. Doufáme jenom, že přijatá opatření budou rušena s patřičným rozmyslem, aby infekce neudeřila naplno znovu (možná díky rychlé reakci naší vlády na počátku jsme její plný úder ani nezažili). Obecně panuje ve společnosti velká snaha z důvodu obrovských ekonomických problémů s restrikcemi co nejrychleji skončit.

Nadcházející víkend budeme virtuálně s vámi v Basileji. Posíláme vám z Brna srdečné pozdravy s přáním, aby se život všude (u vás i u nás) postupně vracel do normálních kolejí.

Pozdrav z Basileje:

Drazí přátelé z Brna,

tento víkend od 1. května jsme se těšili, že vás přijmeme v Basileji. Velmi nás potěšilo, že jsme od vás dostali novinky, což naznačuje, že naše vazby jsou silnější než všechny viry! A teď zase několik novinek od nás:

Ve Švýcarsku ta omezení nebyla tak přísná jako v sousedních zemích: mohli jsme stále chodit na procházky, za podmínky, že mezi sebou udržíme odstup 2 metry a nebude nás více jak 5 osob. Taková možnost je velmi blahodárná pro morálku! Ale jinak školy a obchody jsou zavřené a nelze organizovat žádnou aktivitu ve skupinách. Situace se změní od 11. května, a to opětným otevřením obchodů a restaurací, a taky bude znovu zahájena škola (za určitých podmínek). Aktivity v církvi (bohoslužby, biblická, společné jídlo) budou muset počkat určitě do poloviny června.

Přesto se pokoušíme udržet si vazby se členy sboru. Jednak často voláme starším osobám, které nemají přístup k internetu, a také jsme zorganizovali menší výpomoc při nákupu. Také každý týden rozesíláme dopis s novinkami, kterým si udržujeme duchovní vazby. V kapli ve Středisku nahráváme několik krátkých meditací pro významné svátky a také se podílíme na iniciativě Reformované církve basilejské, která na své webové stránce nabízí každodenní meditace od některého z farářů ve městě. Náš varhaník také nahrává každý týden nějaký varhanní kousek pro členy sboru. Nemáme však technické vybavení, abychom mohli nabídnout celou bohoslužbu. Moje kolegyně Evelyne Zinnstag nabízí některá témata dětem a na Velikonoce jsme poslali každé rodině knížku, kterou si děti mohou vybarvovat.

Podstatné je udržet si vazby. Sice vidíme, že to taky funguje dobře, avšak už se těšíme, že budeme moci znovu slavit bohoslužby a že se potkáme osobně.

Při sederové večeři židovského svátku Pesach se vyslovuje přání: „příští rok v Jeruzalémě“. Z naší strany pak chceme s radostí říci: „příští rok v Basileji!“.

Mnoho srdečných pozdravů od francouzské církve v Basileji.

připravila Marie Matoulková

Je vymalováno

Poprvé jsme se setkali na bohoslužbách poslední den minulého roku a hned přišla i žádost o křest. Příprava začala v lednu a byla intenzivní. Probíhala nejprve o víkendech na faře v Dambořicích a později kvůli nouzovému stavu každý víkend po telefonu. Společně jsme prošli hlavní témata a důrazy křesťanské víry, oba žadatelé o křest v rámci této přípravy přečetli větší část Bible a účastnili se pravidelně našich nedělních bohoslužeb.

Bratr Roman je povoláním stavební inženýr a řadu let působí také v Rotary klubu. Při křtu přijal druhé jméno Karel, kterým si chce připomínat člověka, který se mu stal druhým otcem a má k němu velikou úctu a obdiv. O své cestě ke Kristu napsal:

Vyrůstal jsem s bratrem v křesťanské rodině v době, kdy křesťanství bylo potlačováno a mnozí rodiče ze strachu nedávali své děti křtít. Zásady slušného jednání z Bible, která je jejich přehledně sepsaným souhrnem, byly tehdy prosazovány i v naší rodině a s bratrem jsme k nim byli oba vedeni. Rozdíl byl však v tom, že do kostela se pravidelně nechodilo. Pronásledování lidí pro víru bylo zcela běžnou součástí režimu.

Pomyslné „dveře do minulosti“ mi pootevřela před 2 lety dcera, která měla v rámci seminární práce ve škole za úkol udělat rodokmen předků. Sepsala 3 až 4 generace a práci odevzdala. V nastávajícím zimním období od ledna do dubna 2019, kdy bývá ve stavebnictví méně práce, jsem se rozhodl v práci pokračovat. Výsledkem byl rozvětvený strom života až do poloviny 15. století (r.1470). Během tvorby tohoto rodokmenu jsem si potvrdil naši dlouhou rodovou příslušnost k evangelické církvi v obci Horní Dubénky. Cesta k rodovým kořenům pak vyvrcholila touhou a rozhodnutím požádat o křest v Českobratrské církvi evangelické, která byla v naší rodové linii přítomna řadu let.

Věřím, že křtem, tj. spojením s Kristem, dojde u mne k vnitřnímu naplnění. Doposud jsem rozmlouval s Bohem a „konzultoval“ s ním svá rozhodnutí, když jsem byl sám. Naplněním v Kristu již nebudu muset odcházet pro rady nijak daleko, neboť budu jedno tělo s Ježíšem Kristem a on se mnou. Budu se snažit ho nezklamat a s pokojným a poslušným srdcem pro to udělám vše, co bude v mých lidských silách.

Jeho životní partnerka Barbora, která při křtu přijala jméno Františka po svých životních vzorech - dědečkovi a otci, o své cestě k víře napsala:

Člověk má vždy na výběr. Kterým směrem se nakonec vydá, však nezáleží jen na něm samotném, ale je tu „něco“, co nás vede, co nám říká, jak to být má a kdy jsme šlápli vedle. Člověk hledá a touží najít správný směr, zklidnění, rovnováhu, chce někam patřit, mít komu pomáhat a sdílet své radosti i starosti. A především uvěřit, že na své putování není sám a má se s kým „poradit“ a komu se přiznat. Nevím přesně, ale bylo mi asi 16, když jsem navštívila setkání několika věřících v Brně. Utkvělo mi jen to, jak milí a pohostinní ti lidé byli a také kousek písničky: „nové stvoření, to jsem dnes já, staré pominulo, v Ježíši Kristu, nový život mám....“ Jenže tu byl jakýsi strach a obava z nového a neznámého.

Pak přišla láska, která však nevydržela, a po ní doba zmatku, tápání, „boje“ o existenci a všední starosti, které jsou někdy pro jednoho příliš. Doba osobního temna. Ale když člověk přestane hledat a usilovat, přijde to samo od sebe. Probuzení, kdy kolečka najednou zapadnou do sebe a všechno je náhle jasné a zřejmé!

Kdosi mi jednou napsal na památku, „Cenu má jenom cesta, neboť ona trvá, a cíl je jen iluze poutníka, který jde od hřebene k hřebeni ...“ Nyní však vím, že je to cesta s Bohem, který mě vede a chrání. Cesta, která byla naplněná v Kristu. Tuto cestu chci nyní sdílet s těmi, které miluji a s Tím, jenž se za nás vydal. Díky jemu je tu totiž nejen cesta, ale i cíl, který už není jen iluzí.

Křest znamená nový začátek. Očistu. Nový pohled na svět a vlastní život. Obrazně, ale i doslova. A tak, když si budoucí manželé Šimkovi, jako noví návštěvníci důkladně prohlíželi kostel, který se stane jejich novým duchovním domovem, rozhodli se tu společně vymalovat.

I my, pravidelní a mnohaletí návštěvníci jsme věděli, že by se to jednou mělo a mohlo udělat. Před časem jsme nechali v některých částech otlouct zvětralou omítku a použít sanační. Loni bratr Milan Ryšavý vysál prach z ploch pod okny, ale na důkladnou výmalbu jsme si netroufali. Pořád byly a jsou i jiné, naléhavější úkoly.

Až přišli dva lidé, kteří se rozhodli, že to prostě udělají. Od nás chtěli jen souhlas. A pak to také skutečně udělali, včetně úklidu a zajištění materiálu. Mezitím byl vyhlášen nouzový stav a zákaz shromažďování. Nebylo nutné každou neděli vše uklízet a chystat na bohoslužby. Lépe by to zorganizovat snad ani nešlo. Zatímco jsme doma poslouchali bohoslužby v pohodlí svých křesel, v kostele se celý měsíc pilně pracovalo: nejprve otlučení zvětralých omítek, nahození sanační maltou, pak celou plochu vybělit a nakonec konečný nátěr ve stejném odstínu jako klenba. Po namočení stěn dokonce vystoupily ze své skrytosti i původní fresky v průčelí kostela, takže víme, že tam pořád jsou a mohli bychom je časem odkrýt. Utěsněna byla také prasklina v pravé části chrámové lodi, takže budeme nyní pozorovat, zda se už nezvětšuje.

Chci proto bratru Romanovi a sestře Barboře jménem celého sboru poděkovat za jejich mimořádné dílo, kterým tento gotický prostor znovu prosvětlili, vyčistili a zvelebili.

Jiří Gruber

O ČEM SE HOVOŘÍ

Martin Horálek: Pandemie jako výzva i varování

O tom, co nám koronavirus vzal, se dozvídáme často. Možná ale přišla chvíle, abychom se také začali ptát, co nám koronavirus dal?

Přesněji řečeno, co nám covid-19 může dát, pokud správně uchopíme výzvy, které před nás v těchto dnech staví.

Dobře to vystihuje příběh, který na Velký pátek ve své promluvě vylíčil kazatel Papežského domu: Když malíř James Thornhill pracoval na fresce

v londýnské katedrále sv. Pavla, v nadšení nad svým dílem v jednu chvíli poodstoupil, aby na něj lépe viděl, a uniklo mu, že se v příštím okamžiku může zřítit z lešení dolů.

Jeho pomocník navzdory zděšení pochopil, že výkřik by katastrofu pouze urychlil. Neváhal ani na okamžik, smočil štětec v barvě a mrsknul jím doprostřed fresky. Mistr zděšeně skočil dopředu. Jeho dílo bylo poničeno, on však byl zachráněn.

Takto někdy Bůh jedná s námi: „Otrásá našimi plány a naším klidem, aby nás ochránil před propastí, kterou nevidíme,“ dodal Raniero Cantalamessa ve své velkopáteční úvaze.

Nejsme i my dnes v situaci Jamese Thornhilla? Není pandemie globálního onemocnění, kterou v tuto chvíli logicky vnímáme především jako neštěstí a tragédii, ve skutečnosti šanci, jak se vyhnout pádu do mnohem hlubší propasti, ve které by lidstvo neodvratně našlo svou záhubu?

Ekonomové říkají, že recese, kterou covid-19 způsobil, je svým rozsahem a rychlostí srovnatelná pouze s 2. světovou válkou.

Tak jako kataklyzma globálního vojenského konfliktu nepřímo zapříčinilo, že se na jeho konci objevili skuteční globální lídři s jasnou vizí, budeme nejspíš i my potřebovat podobné vizionáře. Jenže je někde v Evropě nový Konrad Adenauer, Winston Churchill, Alcide de Gasperi nebo Robert Schumann?

Občas slýchávám odhady politiků, za jak dlouho se vrátíme k životu, který jsme vedli před vypuknutím pandemie. Jsme si ale opravdu jistí, že se chceme beze zbytku vrátit tam, odkud nás koronavirová krize vytrhla? Chceme znovu nastoupit do onoho kolotoče, který se ve stále šílenějším tempu otáčel, aniž by se kdokoli na něm odvážil ptát, k čemu je to dobré?

Vzpomínáte ještě na ten svět k smrti unavených lidí, kteří jen tak „by the way“ měli své rodiny a soukromé životy, ale ve skutečnosti byli pohlceni patologickými nároky zaměstnavatelů, pro které byl lidský život jen položkou v excelovské tabulce oddělení, tak případně nazvaného „lidské zdroje“?

Současná situace před nás staví řadu otázek. Na některé budeme hledat odpovědi uvnitř hranic Česka, na jiné bude muset odpovědět Evropa jako celek. Mezi takové patří třeba to, zda i nadále chceme masivně dotovat zemědělství, které v honbě za zcela nepřirozenými hektarovými výnosy zdevastovalo krajinu tak, že není schopná zadržovat vláhu nebo odolávat půdní erozi, a bez možnosti jakékoliv nápravy v ní doslova před očima hynou desítky rostlinných i živočišných druhů?

Budeme v Evropě i dál tak nezodpovědní, že až v době zdravotní krize s překvapením zjistíme, že jsme jako kontinent nesoběstačný v tak strategické komoditě, jakou jsou léky, jejichž i krátkodobý nedostatek může pro řadu lidí znamenat rozsudek smrti?

A jak dlouho ještě budeme stavět Potěmkinovu vesnici tzv. zelené politiky, v rámci které například automobilkám stanovíme tak přísné limity, že je z fyzikálního hlediska ani není možné splnit, zatímco velkoryse přehlízíme

řádově větší znečištění nekončící karavany nákladních lodí, které ale udržují v chodu to, čemu jsme si zvykli říkat globální ekonomika?

Ano, vím, že v dnešním komentáři kladu mnoho otázek a nabízím jen málo odpovědí. Záměrně. Protože jen správně položené otázky nám v budoucnu umožní nalézt ty správné odpovědi a na jejich základě ta správná řešení. Moc bych si proto přál, aby se ti nejmoudřejší z nás začali brzy a hlavně nahlas... ptát.

*Autor je dramaturgem náboženské redakce České televize.
pro Setkávání vybrala a připravila Hana Dvořáková*

APOŠTOLOVÉ

Učedník Jidáš

"Ty, drž hubu, Čechu!" zaznělo v představení Šimka a Grossmanna v roce 1969 a celý sál se rozesmál. Všichni přítomní pochopili, že postava doktora Čecha tu reprezentuje všechny Čechy a obhroublé okřiknutí ve zkratce vystihuje politickou situaci, kdy Češi už mají zase mlčet a své názory nevyjadřovat.

Podobně je tomu ovšem v evangeliích s postavou Ježíšova žáka Jidáše. Jméno přepisované do češtiny jako Jidáš je totožné se jménem Juda, jehož nositel byl praotcem kmene Judejců a pozdějšího judského národa, česky Židů. Ačkoli všichni Ježíšovi žáci i Ježíš sám byli Židé, postava Jidáše reprezentuje v evangeliích Židy explicitně.

Co se v evangeliích o tomto Ježíšově žáku dozvíme? Na začátku Ježíšova působení byl Jidáš Ježíšem povolán do úzkého kruhu dvanácti žáků. A pak o Jidášovi čteme jen v několika epizodách souvisejících s jeho zradou: Jidášova domluva s velekněžími na prozrazení pobytu Ježíše, Ježíšovo odhalení Jidáše jako zrádce před učedníky, Jidášův příchod s ozbrojenci za Ježíšem a jeho zrádcovský polibek, a konečně Jidášova lítost po ukřižování a jeho sebevražda.

Jedinou výjimkou, kde ještě také najdeme Jidáše vystupovat, je vyprávění o Ježíšově pomazání v Betánii, zachycené v Janově evangeliu. S evangelickou spořivostí tu Jidáš zpochybňuje Mariino spontánní gesto, když chce svého vzácného hosta uctít mimořádně drahým olejem z nardu. Vypravěč označí Jidáše bez dalšího za zloděje, který spravuje společnou pokladnu Ježíšových žáků a bere z ní pro sebe.

Dozvídáme se tedy v první řadě o Jidášově zrádčovském jednání, docela na okraj také o jeho přichylnosti k penězům.

Všimněme si ale ještě jednou, jak bývá Jidáš v evangeliích označován. První charakteristikou je jeho jméno. Hebrejské jméno Jehuda (řecky Judas, česky Juda, případně Jidáš) se překládá jako „*Patřící Hospodinu*“. Šlo o jméno běžné, typické pro příslušníka kmene Juda.

Hodně pozornosti je jeho přízvisko Iškariotský. Tradičně se vykládá podle předpokládané hebrejské podoby jako „*muž Kerijótu*“. To by znamenalo, že Jidáš pocházel z vesnice Kerijót, ležící na jihu Judska. Byl by v tom případě jakýmsi *Židem na třetí*: Juda z judského lidu, pocházející z Judska. Jsou však také dobré důvody odvozovat výraz Iškariotský od řeckého označení dýky. V tom případě by Jidášovo přízvisko odkazovalo k jeho příslušnosti ke skupině teroristů, kteří v této době užívali dýky či meče, schované pod pláštěm, při svých pouličních útocích proti římským okupantům. Z obdobného prostředí ostatně přicházel i další Ježíšův žák - Šimon Zélóta - Horlivec.

V každé evangelijní zmínce bez výjimky je o Jidášovi psáno, že on je tím, kdo Ježíše zradil! Evangelisté Matouš, Marek a Lukáš to uvádějí hned při své první zprávě o Jidášovi, když píší o povolání dvanácti učedníků. Jako by šlo o úděl, daný předem.

Zajímat nás však budou spíše důvody, které Jidáše k jeho jednání vedly. Byla to jen jeho přichylnost k penězům, záměr zrádným jednáním získat peníze? Nebo prostě podlehl pokušení, jak někteří evangelisté naznačují („*vstoupil do něho satan*“)? Nebo za Jidášovým jednáním stály jeho militantně politické představy o tom, jak by měl Mesiáš vystupovat – a jeho zklamání nad tím, že Ježíš těmto představám nevyhovuje? Anebo šlo o Jidášův pokus – na základě stejných představ – vmanipulovat Ježíše do situace, kdy se rozhodne použít svou moc k zásahu proti Římanům? Novější výklady evangelií jdou spíše tímto směrem.

Téměř bez výjimky je však Jidáš vždy zároveň uváděn jako jeden z Dvanácti, případně v bezprostřední souvislosti s kruhem Ježíšových nejbližších žáků: *Jidáš, jeden z dvanácti*. Měl zradit Ježíše, Ježíš dává najevo, že o tom věděl, a přece Jidáše povolává jako svého žáka – jak tomu máme rozumět? - Snad tu máme zachytit, že i Jidáš měl vždy ještě možnost jednat jinak. Anebo že navzdory svým zrádčovským úmyslům byl vždy ještě Ježíšem přijímán. A to dokonce u jeho stolu, při společném stolování Ježíšových žáků. Anebo je tak Jidáš představován také proto, abychom my, kteří se osmělujeme nazývat se Ježíšovými žáky, věděli, že navzdory našim malým a velkým zradám smíme nacházet přijetí u jeho stolu.

V dějinách církevního výkladu Bible zafungovala Jidášova postava bohužel především jako reprezentant Židů, resp. židů. Biblické čtení o Jidášově zradě vedlo mnohokrát zcela bezprostředně k pogromům proti Jidášům – židům, „kteří nám zabili Pána Ježíše“. Je tragické, že církev si začala svůj

antisemitismus více uvědomovat a hlouběji reflektovat až teprve v „době po holocaustu“. A ne dostatečně. Podívejme se například na různé ilustrované Bible. Zatímco Ježíš je v nich někdy vyobrazován i jako modrooký blondák, což sotva odpovídá skutečnosti, Jidáš (anebo jiné záporné postavy - farizeové nebo velekněží) mají zpravidla zřetelné židovské rysy: velmi tmavé vlasy a vousy a výrazný nos.

Doba poválečná však přece jen přinesla různorodé pokusy chápat Jidášovu postavu a motivy jeho jednání s větším porozuměním. V teologické literatuře, beletrii, ve filmu. Za všechny příklady připomeňme postavu Jidáše v rockové opeře *Jesus Christ Superstar*. Jidáš tu vystupuje jako plnokrevná postava, stále se cítí být Ježíšovým nejbližším spojencem, je však zklamán změnou v Ježíšových postojích. Bojuje, rve se o život, vedle postavy neduživého a unaveného Ježíše působí jako hlavní osoba děje.

Řekli jsme, že postava Jidáše v evangeliích reprezentuje Židy. Znamená-li ale jméno Juda (Jidáš) „*Patřící Hospodinu*“, pak zde tato osoba vystupuje za všechny, kdo chtějí ve víře Hospodinu patřit – za všechny, které Hospodin vyvolil, aby k němu patřili. Pak je Jidáš v evangeliích jako varovné memento, že naše přitakání k víře v Hospodina nás neochraňuje ani před těžkými selháními a zradami. Anebo naopak jako znamení naděje, kterou má Ježíš i pro toho, kdo ho zrazuje.

Martin Horák

Z EKUMENICKÉ POUTI 2019

Zastavení: Nikolčice

Část I

Nikulčice, v minulosti běžně označované jako Mikulčice, nebo německým vlivem Nikulčice, Nykolčice apod., leží podobně jako sousední Křepice na úbočí posledních výběžků Ždánického lesa, v údolí Nikolčického potoka. Ten pramení pod Žerotínským vrchem (382 m n.m.), na který severním směrem (na východní straně údolí) navazuje Svatojánský vrch (S. Johannisberg, 364 m n.m.), kdežto západním směrem navazuje Vofaperk (Woffaberg, 368 m n.m.) a dále ke Křepicím pak hřeben Nové hory (Neuberg) a Liščí hory (Fuchsberg, 374 m n.m.). Tradice vinohradnictví je v Nikolčicích ještě mnohem podstatnější než v Křepicích a výraznější byl také německý kolonizační vliv – jen několik polních tratí nese název původem český. Z hlediska národnostního v Nikolčicích od barokní doby sice převládali Češi, ale ještě v 16. století šlo o obec národnostně zcela smíšenou. Pro život vesnice je důležitá rovnováha katolické a evangelické části – o tajném nikolčickém evangelictví existuje řada dokladů z doby před tolerančním patentem, po něm pak téměř polovina vesnice vstoupila do nosislavského helvetského sboru a postupně si prosadili sbor vlastní.

Jestliže o Křepicích bylo řečeno, že historický vývoj krajiny ve 20. století zcela otočil dispozici vesnice, o Nikolčicích platí, že jenom změnil důležitost komunikací. I Nikolčice původně tvořila jediná ulice, která ležela u přímé cesty z Židlochovic, kde bylo sídlo panství, do Hustopečí. Tato historická cesta přecházela z roviny ve výši 230 m n.m. do prudkých, v Nikolčicích dokonce skalnatých svahů Ždánického lesa a kolem této ulice bylo soustředěno 65 domů (podle žerotínského urbáře z r. 1590). Kostel ovšem stával, na rozdíl od Křepic, na dolním konci vesnice, odkud se rozbíhaly čtyři cesty: přes Nové Dvory do Židlochovic, přes Křepice do Němčic, další do Šitbořic a hlavní cesta vesnicí vzhůru na hřeben – tato poslední cesta mířila hlavně do Hustopečí. Když však stará cesta z Židlochovic do Hustopečí přestala být využívána, hlavním tahem se stalo spojení z Němčic (které ležely na nové císařské silnici) do Divák a Klobouk, což byla historicky odbočka od původní cesty do Hustopečí – zhruba ve dvou třetinách původní ulice se tato cesta v ostrém úhlu odpojuje a několika serpentínami překonává sedlo mezi Svatojánským a Žerotínským vrchem. Tato odbočka dělí Nikolčice na Dolní konec a Horní konec, přičemž mezi oběma historicky existoval sociální rozdíl. Historická cesta přes Horní konec až do 70. let 20. století nebyla zpevněna.

Pokud jde o dobu vzniku Nikolčic, je na Moravě málo obcí, u kterých by panovala větší nejistota – možné datum kolísá mezi 11. stoletím a r. 1570. Existuje domněnka, že by Nikolčice mohly patřit k nejstarším osadám přemyslovské Moravy. Ves **Mikulčice** je totiž zmiňována v zakládací listině kolegiátní kapituly sv. Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi, a to jako majetek, který ležel na Moravě někde v prostoru mezi Drnovicemi a Prusy (u Vyškova) a Troskotovicemi (u Pohořelic) a který údajně daroval kapitule český kníže Břetislav I. (1035-1055). Opřít se o tento dokument při určování stáří Nikolčic však naráží na několik nesnází. Potíže nepůsobí fakt, že zakládací listina je vlastně falzum. Těchto falz vznikl v raném středověku nemalý počet a jsou

relativně spolehlivým zdrojem informací – Mikulčice zmiňované v této listině musely vzniknout nejpozději na konci 12. století. Větší problém je, že kandidátů, s nimiž lze tuto starou ves ztotožnit, je příliš mnoho - dnešní Nikolčice jsou spíše málo pravděpodobný kandidát. Pravděpodobnějším kandidátem jsou dnes už neexistující Mikulčice nad Dyjí (které existovaly až do 17. století nedaleko dnešních Nových Mlýnů, po nichž je pojmenováno dyjské vodní dílo), a ještě pravděpodobnějším kandidátem je dnešní město Mikulov. Doklady pro nikolčický kostel sv. Jakuba pocházejí až z r. 1351, kdy se zmiňuje divácký kostel jako filiální vůči nikolčickému. Jde tedy o stejné stáří jako v případě kostela sv. Bartoloměje v Křepicích.

Už předtím se však od 30. do 50. let 14. století táhly spory mezi staroboleslavskou kapitulou jako vlastníkem Nikolčic a starobrněnským klášterem cisterciáků jako vlastníkem Hustopečí o hranice mezi oběma katastry, jinými slovy o vinice na těchto hranicích. Kapitula si r. 1337 najala smírčího soudce k posouzení hraničního sporu a přistoupila na navržený kompromis. Zjevně tím nebylo dosaženo smíru, protože stejná situace se opakovala roku 1354, kdy boleslavský probošt Petr přijal nové smírčí rozhodnutí v otázkách hranic nikolčického katastru: *„...návrší Nujperk a Vofaperk s vinicemi... které se nacházejí na oněch návrších a kolem nich... na straně jedné, a návrší Šimperk... a Louky čili Nikolčický vrch na straně druhé, podle dohody, k níž došlo mezi zmíněnými pány arbitry... a na základě souhlasu a vůle výše zmíněného pana probošta Petra a naší, mají být spravována prostřednictvím tohoto pana Petra a jeho nástupců...“*. Je zřejmé, že dnešní katastrální hranice mezi Nikolčicemi (jimž dodnes patří Nujperk a Vofaperk) a Hustopečemi (jimž patří Šimperk), výtýčila právě arbitráž z r. 1354 a že už v té době byly ustáleny místní názvy německého původu, zcela běžné po celé 20. století.

Královským dekretem ze 4. 10. 1486 získává Nikolčice Vilém II. z Pernštejna (1435-1521), jehož žena Johanka z Liblic byla nadšenou stoupenkyní Jednoty bratrské. Pernštejnské panství přešlo v letech 1562-1564 krátce na evangelické pány ze Zástřizl, načež se ho ujal zeť zesnulého pána, evangelík Fridrich ze Žerotína (1540-1598). V jeho době už byla Morava téměř výhradně luterská, ale duchovní atmosféru doplňovala hustá síť sborů Jednoty bratrské (s převahou česky mluvící) a německy mluvící síť novokřtěneckých dvorů. Do Nikolčic přišli novokřtěnci roku 1570, a to (snad) z moravského anabaptistického centra v Přibicích, tedy až v poslední kolonizační vlně. Strávili na nikolčickém dvoře rovných 50 let a prožili řadu útoků a katastrof, než je mandát Ferdinanda II. donutil ves opustit a přesunout se do Uher. Kazatelem novokřtěnecké komunity (*Diener des Wortes*) v Nikolčicích byl **Ludwig Dörker**

(1541-1611) – sloužil jí od jejího založení až do své smrti, tedy celých 40 let. Není známý žádný jeho literární odkaz, ale nepochybně pečlivě sledoval teologické a literární dění v sousedních Hustopečích. Jeho nástupcem se stal ve vysokém věku Adam Neifer (1543-1613), který ovšem záhy také zemřel.

Z roku 1573 je doložena stížnost luterského faráře **Jana Hradeckého** na majitele panství Fridricha ze Žerotína ohledně desátku od novokřtěnců. Přestože komunita žila nábožensky zcela odděleně od všech ostatních, tehdy luterských farníků, a měla vlastního kazatele, stěžoval si Hradecký na ekonomickou ztrátu své fary údajně vzniklou tím, že všechny naturálie od novokřtěnců vybral sám majitel panství, místo aby obvyklý desátek přenechal faráři. Fara je v této korespondenci označena „u svatého Jakuba“, takže je zřejmé, že kostel měl za luterských časů stejnou konsekraci jako katolický kostel, který dal na témže místě r. 1777 vystavět Karel Maxmilián z Ditrichštejna.

Židlochovické panství převzal po Fridrichovi jeho nevlastní syn Jan Diviš z Žerotína, a protože zemřel bezdětný, bylo panství prodáno Adamovi z Valdštejna. Ten sice záhy přestoupil na katolictví, ale teprve po porážce českých stavů na Bílé hoře přestal klášter tichý odpor Ferdinandově represivní náboženské politice. Nejprve museli r. 1621 z Nikolčic odejít novokřtění – císařovo stanovisko brutálním způsobem podpořila armáda, která r. 1619 a 1621 novokřtěnecký dvůr v Nikolčicích připravila o veškeré zásoby a fyzicky zničila. Z ostatních obcí panství odcházeli poslední novokřtění roku 1622 a jejich novým působištěm se staly Horní Uhry. Luterský farář je v Nikolčicích doložen ještě v prosinci 1624. Tento doklad ovšem už pochází od císařského komisaře Jana Arnošta Platejse z Platenštejna, kterého biskup kardinál Ditrichštejn pověřil realizací katolizačních dekretů. Do svého pracovního deníku si komisař Platejs údaj o nikolčickém kazateli poznamenal jako doklad ilegální aktivity, kterou musí řešit. Lze proto předpokládat, že farář byl nucen Nikolčice opustit roku 1625 a že jej následovali ti, kdo si mohli dovolit odejít.

Po smrti Adama z Valdštejna přešlo panství r. 1638 na jeho syna Rudolfa (1592-1640), který ovšem zemřel dva roky poté a vdova po něm spravovala panství až do zletilosti syna Adama Františka z Valdštejna. Za její vlády prožívalo panství nejstrašnější léta. Po nájezdech císařských i švédských vojsk během třicetileté války přišel v r. 1645 mor, na který zemřela víc než polovina obyvatel Nikolčic.

Roku 1663 pak vyhlásil rakouskému císaři Leopoldovi I. válku osmanský sultán Mehmed IV. a v koalici s tatarským chánem na Krymu i s vazalskými státy na Balkáně podnikl v září toho roku útok na Moravu, běžně označovaný jako „tatarský vpád“. Osmanská koaliční vojska během září a října 1663 vydrancovala východní Moravu a přibližně 12 tisíc Moravanů bylo uneseno a prodáno do osmanského otroctví. Válku se císaři Leopoldovi podařilo ukončit až roku 1664, ovšem velmi nevýhodným způsobem – pod habsburskou kontrolou zůstal jen úzký pás západních Uher. Známou památkou na tuto invazi je smírčí kříž na hranicích nikolčického katastru, na okraji diváckého lesa nedaleko křižovatky silnic do Nikolčic, Divák a Kurdějova. Kříž má velmi archaické vzezření a připomíná německým i českým nápisem, dnes už jen z malé části čitelným, smrt císařského úředníka Hanse Konrada Schollera z Hustopečí. Byl patrně zavražděn osmanskou výzvědnou službou při výkonu císařské služby, protože se mu dostalo pohřbu v minoritském klášteře u sv. Janů v Brně. Podle tradice bylo jeho úkolem doručit do Brna zprávu o osmanském útoku.

Pokračování v příštím čísle.

Petr Peňáz

PŘÁVĚ JSEM DOČETLA

Veronika Bendová: Vytěženej kraj

Už prvotina Veroniky Bendové Nonstop Eufkrat (2012, Fra) naznačila, jaká témata autorku zajímají. Zaplivaný podnik, nonstop s názvem Eufkrat, je místem pro společenské outsidersy, a také hrdinu příběhu, jehož životní rozhodnutí obrátil naruby milostný vztah. V knize Vytěženej kraj (2019, Fra) vypráví Bendová znovu zejména milostný příběh. A to hlasem jemným, kultivovaným, pro někoho možná málo slyšitelným. Její "love stories" se odehrávají mezi nezvyklými aktéry: jednou jsou to osamělá žena středního věku a katolický kněz, podruhé bývalí milenci řadu let po rozchodu.

Hugo a Ira, někdejší pár, dnes zaměstnanci filmové společnosti, se vydávají do severních Čech najít lokace pro natáčení detektivky. Nejsou už

nejmladší a oba ledacos zpackali. Příběh se odehrává v současnosti, a protože autorka na knize pracovala (dle rozhovoru pro Rádio Wave) řadu let, promítla do něj aktuální nárůst zájmu o severočeskou realitu. Ukazuje nám společnost narušenou totalitním režimem a poznamenanou ekonomickým propadem. Veronika Bendová příběh vypráví jako road movie s detektivní zápletkou. Přes všechny osudové náhody její vyprávění zachovává realistický ráz a zůstává uvěřitelné.

Autorka v obou dosud vydaných knihách zároveň zachycuje transcendenci života svých hrdinů. V Nonstop Eufkrat jsou to záhadné SMS zprávy s biblickými poselstvími a jejich nepochopitelně přesné načasování; ve Vytěženém kraji okamžiky synchronicity a serendipity, které obě hlavní postavy zažívají. Nalézají, co nehledali – což lze chápat jako ironii vzhledem k tomu, že jejich původní předmět hledání ztratil význam.

Samotné dějiště severních Čech chápou přes všechnu popisnost spíše jako metaforu vnitřního stavu obou hrdinů. Naděje, která na konci příběhu kyne milencům, platí nepochybně i pro kraj: něco mrtvého a zničeného může ožít a znovu se stát místem k životu. S trochou cynismu lze podotknout, že dokonce i kostlivec v jámě "ožívá" a "koná". Z textu je patrné, že jakákoliv obnova severočeského kraje nebude selanka. Jako tomu není ani v případě obnoveného partnerského vztahu.

Kniha Vytěženey kraj byla podrobně recenzována v časopise Host (10/19), kde se nesečkala s velkým pochopením. Kolegiu kritiků se zdála být příliš smířlivá, v zachycení ženské role stereotypní, ale jak už jsem se zmínila v úvodu, nuance literárního výrazu Veroniky Bendové mohou být pro ledaskoho málo rozpoznatelné. Souhlasím pouze s postřehem, že v příběhu "ti druzí", obyvatelé sociálně vyloučených lokalit severočeského kraje, nejsou v knize plnohodnotně zobrazení, ale za "sociální rasismus" to nepovažuji. V průběhu března 2020 byla kniha nominována na cenu Magnesia Litera v kategorii "Próza" – na výsledek soutěže stále čekáme.

Při čtení Vytěženého kraje jsem si vzpomněla na novelu Příhoda německého autora Bodo Kirchhoffera (česky Akropolis 2017). Rovněž v ní líčí milostný příběh dvojice netypických hrdinů – stárnoucího nakladatele a jemu donedávna neznámé vrstevnice, kteří se neplánovaně vydají na cestu na jih. Cestou potkávají skupinky uprchlíků a bližší kontakt s nimi ukončí romantickou idylu. Jde tedy o dramaticky i zeměpisně opačný pohyb, ale příběhy jsou si blízké intimitou, překvapivostí a spádem děje, a také poukázáním na obnovující moc láskyplného vztahu.

Próze Veroniky Bendové se daří otevírat průhledy do lidského nitra. Díky tomu nám může zprostředkovat ohromující zkušenost: v životě dostáváme ne jednu, ne dvě, ale stále nové šance.

Kateřina Szczepaniková

Paní Eva Šimková

se narodila 11. listopadu 1932 v Brně jako Eva Benšová. Po maturitě na gymnáziu vystudovala obor literární vědy a český jazyk. Už v dětství jí učarovaly rozhlasové pořady, kterými Anna Hostonská uváděla posluchače do operního světa. Eva snila o tom, že by i ona jednou mohla připravovat podobné pořady. To se jí částečně splnilo, když v roce 1965 nastoupila v rozhlasovém studiu v Ostravě do redakce pro děti a mládež a později jako literární redaktorka. Ale stále jí to táhlo do Brna, kde se shodou okolností při jedné návštěvě potkala s Blahoslavem Šimkem, kterého znala už z mládí z prostředí evangelické mládeže.

V roce 1958 se vzali, ale zpočátku se setkávali v Brně a pouze v neděli, kam ona jezdila z Ostravy a Blahoš z Pardubic, kde učil na fakultě chemii. V roce 1960 se jim narodila dcera Eva a rodina pak žila několik let v Ostravě. V roce 1964 se přestěhovali do Brna do rodného domu manžela, který v Brně našel místo jako odborný učitel na chemické průmyslovce. Ale pro Evu místo v brněnském rozhlase nebylo. Na chvíli se jí sice podařilo nastoupit za nemocnou kolegyni, ale pak byla opět bez práce. Až v září 1966 se našlo místo v redakci regionálního zpravodajství. V této oblasti museli být redaktori obzvláště opatrní, aby jejich zprávy vyhovovaly oficiálnímu kurzu. Naštěstí se však blížil rok 1968, který znamenal pro všechny veliké osvobození. O to větší bylo zklamání, které pak přišlo. Mnozí její kolegové museli z rozhlasu odejít, Evě se však podařilo zůstat, i když často musela plnit pouze příkazy, které jim přicházely z Prahy. V roce 1975 se jí však podařilo přejít do redakce zábavy, kde tehdy působili dva redaktori, jejichž úkolem bylo připravovat veřejné nahrávky kulturních pořadů z jednotlivých závodů a měst.

Jak těžké a přitom potřebné bylo bavit lidi v době, která byla šedá, svázaná a hlídaná, si dnes už sotva dovedeme představit. Ale lidový humor ani v dobách normalizace neumřel a tak se posluchači díky Evě bavili a smáli i v časech, které rozhodně veselé nebyly, ale o to víc bylo třeba se bránit lhostejnosti a rezignaci.

Eva pak pracovala v rozhlase až do důchodu, díky této práci získala řadu přátel, setkala se zajímavými lidmi, vyjela na několik zahraničních cest. Jak sama přiznala, rozhlas byl její život a neuměla si ho bez práce s mikrofonem ani představit.

Měla však i mnoho dalších zájmů a koníčků. Milovala výtvarné umění, vášnivě navštěvovala výstavy obrazů a sbírala plakáty z různých výstav. Mnoho času věnovala také zahradě, hlavně okrasným keřům a květinám. Na zahradě dokázala neúnavně pracovat, nebála se experimentovat a pěstovala mnoho rostlin. S literární činností nepřestala ani v důchodu. Psala fejetony a články, přispívala také do evangelického měsíčníku „Setkávání“. Když jsem hledal ve starších ročnících nějaký její článek, uvědomil jsem si, že jejím dílem byly

především rozhovory. Sama v nich ustupovala do pozadí, ale díky ní mohli vyjádřit své myšlenky a zkušenosti jiní.

Mnoho let jezdila s manželem na ekumenická setkání s biblí a uměním, kde měli spoustu přátel. Její největší láskou však byli dva vnuci, nejprve Petr a potom Jonáš. Věnovala se jim, dokud jí síly stačily. Milovala svou rodinu a měla velký smysl pro humor.

V posledních třech letech se její zdravotní stav postupně zhoršoval, ale přesto se mohli s manželem dobře doplňovat. I když Eva mluvila jen s obtížemi, mohla se pohybovat, zatímco Blahoš byl upoután na vozík, ale dokázal odečítat její myšlenky. Tak jsme je navštěvovali a několikrát i slavili večeři Páně. Pak se společně přestěhovali do domova Betánie, kde 23. srpna 2018 oslavili diamantovou svatbu. Zde se Blahoš o svou manželku pečlivě staral a spolu s dalšími členy rodiny jí vyprávěli, co se ve světě děje, zatímco ona už nemohla odpovídat, ale určitě vnímala lásku, kterou byla obklopena.

Loučíme se s ní s vděčností Pánu Bohu za to, jaká dovedla být manželka, maminka, babička, ale také za všechny přátele, spolupracovníky a bratry a sestry z evangelického sboru, který věrně navštěvovala a podporovala.

Jiří Gruber

BUDE

Noc kostelů 2020

Noc kostelů v roce 2020 byla kvůli opatřením pro dobu nouzového stavu přeložena na pátek 12. června. Z brněnských sborů ČCE letos připravuje program sbor Brno II, otiskujeme zde o něm stručnou informaci. Podrobné informace o letošní Noci kostelů lze najít na www.nockostelu.cz.

Program Noci kostelů v Blahoslavově domě:

- 18:00-18:20 Zahájení Noci kostelů a ztišení na začátku večera
Zahájení programu, biblická úvaha – farář Martin Horák
- 18:45-23:00 Co o nás možná nevíte
Projekce představující život Farního sboru ČCE v Brně II
- 19:00-19:30 Ztišení pod varhanami
Varhanní skladby v podání Martiny Šebestové
- 20:00-21:30 MRTVEJ
Premiérová spolupráce tří hudebních osobností: Miloše Rejchrtu (Berani), Rostislava Tvrdíka (Svatopluk) a Tomáše Molnára (Augenblick)
- 22:00-22:40 Ztišení pod varhanami II
Varhanní úpravy evangelických chorálů v podání Jana Pikny a Štěpána Pikny
- 23:30-23:45 Ztišení na závěr
Čtení z Bible, zamyšlení a modlitba na závěr dne – farářka Saša Jacobea

- 18:45-23:00 Chillout zóna
Také letos bude nabídnut prostor ke ztišení, klidné setkání nebo rozhovor s faráři či členy sboru
- 17:00-00:00 Výstava „Po stopách etiopského dvořana“
Země, lidé a církev Etiopie ve fotografiích Miloše Vantúcha

CESTUJEME

České západní pohraničí II

V první části našeho poznávání českého západního pohraničí jsme skončili v Tachově. Za slabého deště přejíždíme dálnici na Rozvadov a zastavujeme v městečku Přimda v sedle ve výšce 700 m. Vysoko nad námi na skalnatém hřebeni stojí zřícenina románského hradu Přimda.

Zprávy o vzniku hradu jsou velmi kusé. Přimda je obvykle spojována s blíže neurčeným hradem, který podle Kosmovy kroniky roku 1121 vystavěli Němci na české straně hraničního lesa a který jim vzápětí český kníže Vladislav I. vzal. Nejpozději od roku 1126 patřila Přimda již českým panovníkům jako důležitá pohraniční pevnost, která střežila obchodní cestu z Prahy a Plzně do Horní Falce. Kromě toho sloužila jako královské vězení, kde byl nucen pobývat mimo jiné i pozdější král Přemysl Otakar II. V roce 1414 přes Přimdu vedla cesta Jana Husa do Kostnice. V husitském období patřila Přimda k spolehlivým oporám katolické strany, proto byla 1429 neúspěšně obléhána husitským vojskem, které alespoň poničilo městečko pod hradem.

V 15. a 16. století byl hrad často dáván do zástavy šlechtickým rodům, zejména pánům ze Švamberka. Neudržovaný hrad pustl a v 17. století již byl neobývanou zříceninou. Z první poloviny 12. století zůstala zachována mohutná hranolová věž z lomového kamene, obložená žulovými kvádry. Opravy zříceniny hradu začal 1879 Filip hrabě z Kolovrat, další práce většího rozsahu proběhly v letech 1919-1923. Týkaly se hlavně věže, která byla na řadě míst upravena do své současné podoby. V roce 1962 byla zřícenina hradu Přimda prohlášena za národní kulturní památku. V roce 1968 pak došlo k zahájení dalších oprav. Pro dopravu jeřábu byly tehdy značně poškozeny a zničeny části přístupové cesty a nádvoří a tím i stopy zástavby v tomto prostoru. Použití těžké techniky a necitlivého

přístupu památku připravilo o její hodnoty, byl výrazně změněn také terén nejen obou nádvoří, ale i na severní a východní straně věže.

Hrad leží na jižním konci ostrého skalnatého hřebene. Našli jsme pěšinku, kterou jsme prošli až na severní konec hřebenu ve výšce 848 m s vyhlídkou na hustý dálniční provoz pod námi, nad ní náhorní plošina odvodňována do Německa, za ní se do dálky táhne zalesněná kopcovitá krajina.

Ubytovali jsme se v penzionu Muflon v obci Smolov, která leží v údolí říčky Radbuzy. Další den jsme vyjeli na kolech údolím k jihu po Baarově cestě. V okolí stávalo několik obcí a sklářských hutí. Po válce byli Němci vyhnáni, začalo dosídlování, pak vzniklo pohraniční pásmo a všechna stavení kromě objektů Pohraniční stráže byla zbourána. Zůstal zde jen kamenný mostek. Hranice se Spolkovou republikou Německo byla od roku 1951 jednou z nejstřeženějších hranic v Evropě. Systém překážek a pastí byl oficiálně namířen proti tzv. západním nepřítelům a agentům imperialistických států. Ve skutečnosti ale měl zabránit v útěku nespokojeným obyvatelům z Československa.

Podél hranice vzniklo zakázané pásmo o šířce do dvou kilometrů, kam kromě pohraničnicků nesměl nikdo vstoupit, elektrická signální stěna způsobila poplach. Na zakázané pásmo navazovalo hraniční pásmo široké 2-5 km, místy až 12 km, kam se mohlo vstoupit jen na povolení. Na vrcholu Velký Zvon o výšce 859 m stála vojenská odposlechová věž, dnes slouží k řízení letového provozu.

Za obcí Rybník cyklostezka stoupá k obci Schwarzach na německé hranici. My pokračujeme po zalesněném hřebenu kolem míst, kde stával zámeček Dianahof, Horní Huť, a sjíždíme k zaniklé obci Lučina, bývalý Grafenried. Místní hřbitov se základy kaple je udržovaný. V centru obce stojí kříž pod mohutnými Grafenriedskými lípami – chráněné památné stromy ČR, vedle zdí kostela sv. Jiří jsou základy fary. V okolí jsou základy několika stavení a tabule s fotkami domů i obyvatel obce. Na zpáteční cestě se zastavujeme na místě Křížové Huti.

Další den jedeme na kolech z hraničního přechodu Železná po bývalé silničce pohraniční stráže na sever. Cestu lemují aleje bříz. Je to oblast kolowratských lesů, náhorní plošina ve výšce 500 m. Kolem jsou louky, křoviny, břízky, borovice, kleč, rašeliniště. U obce Milíře stojí nová rozhledna. Za obcí Svatá Kateřina Kolowratova naučná stezka nadjede dálnici a za chvíli jsme v Rozvadově. Podél silnice jsou dvě řady domů a nákupní střediska.

Těsně před hranicí za čerpací stanicí v přízemí bývalé celnice je Muzeum železné opony. Unikátní expozice na ploše 320 m² má na 800 dobových předmětů včetně výzbroje i výstroje, tisíce fotografií, dokumentů a dalších reálií. Ilustruje dějiny 20. století od

časů císaře pána, velkou válku, první republiku, okupaci, 2. světovou válku, období socialismu a studené války, až po listopad 1989. Nechybí ani historie jaderných zbraní. Jsou zde dva osobní telefony prezidenta Gustava Husáka – jeden místní a druhý pro přímé spojení do Kremlo. Nechybí ani uniforma – pendrek policisty zasahujícího 17. listopadu v Praze na Národní. Muzeem napěchovaným exponáty nás provádí nadšenec, který sbírky také tvoří. Strávili jsme tam dvě hodiny, ale ani celý den by na podrobnější prohlídku nestačil, návštěvu muzea doporučuji, více na <http://muzeumrozvadov.eu>.

Ve čtvrtek popojíždíme autem do Lískové. Projíždíme obcí Nemanice – pohádky o princezně z Nemanic tedy nelžou. Pohraniční cyklostezka č. 36 zde prudce stoupá po rozbité silnici, velkou část stoupaní kolo tlačíme. Po dvou hodinách jsme na Čerchově ve výšce 1042 m, nejvyšším vrcholu pohoří Český les.

Turistický zájem o Čerchov začal založením odboru Klubu českých turistů v Domažlicích v roce 1893, už další rok na vrcholu stála dřevěná rozhledna, v roce 1897 turistická chata Pasovského chýše a v roce 1905 nová rozhledna pojmenovaná po dr. Vilému Kurzovi. Kvůli velkému zájmu byla roku 1927 postavena další chata a roku 1936 byla dřevěná rozhledna přestavěna na kamennou. V roce 1938 však byla tato

ryze česká oblast začleněna do Německa a na vrcholu byla zřízena vojenská pozorovatelna. Už v květnu 1945 turisté zahájili obnovu poničených objektů, vyznačili nové turistické trasy i nové lyžařské sjezdovky. Zájem o turistiku a návštěvnost stoupala.

Vše skončilo v roce 1949, kdy se Čerchov stal hraničním pásmem. Ač vrchol leží skoro dva kilometry od hranice, tento oblíbený turistický cíl byl pro nás do roku 1990 nepřístupný, vojenské objekty na vrcholu byly přísně tajné. Díky své strategické poloze Čerchov hrál významnou úlohu v době studené války. Byl stanovištěm radiového odposlechu amerických, francouzských a německých vojsk. Kurzova věž byla dvakrát přestavěna a roku 1988 byla vystavěna další betonová věž vysoká 30 m. Byly zde vystavěny ubikace a další armádní objekty. Po revoluci kvůli byrokratickým průtahům KČT získal své objekty až v roce 1999, Kurzova věž byla otevřena veřejnosti v roce 2000, kvůli zanedbané údržbě musela následovat dlouhá léta náročných oprav.

Dnes na vrcholu stojí Kurzova rozhledna a betonová vojenská věž a pár dalších stavení. Je čtvrtek 12. září, krásné počasí. Na lavičkách sedí řada

návštěvníků, ale rozhledna i několik občerstvení jsou zavřené. Z vedlejší terasy je přesto výborný výhled daleko do Německa.

Z vrcholu sjíždíme po hladké asfaltové silnici až do oblíbeného rekreačního střediska Babylon, v rybníku se osvěžujeme. Našli jsme viklan Čertův kámen, který se pod vedením ing. Pavla Pavla (vysvětlil záhadu krácejících soch Moai na Velikonočním ostrově) podařilo vrátit do původního umístění, aby se mohl znovu otáčet. Nám ve dvou se však jím pohnout nepodařilo.

Čeká nás stoupání do sedla Výhledy. Toto místo s výhledem na Chodsko bylo oblíbeným místem spisovatele Jindřicha Šimona Baara. Stojí zde jeho pomník navržený sochařem Ladislavem Šalounem, autorem Husova pomníku v Praze. Sjíždíme k parkovišti v Lískové. Ještě jsme se zašli podívat na pěkný malovaný hraniční kámen z roku 1765 stojící na hranici.

Náš pobyt končí. Cestou domů jsme se zastavili ještě v několika menších městečkách, o nich jen stručně. První byla Bělá nad Radbuzou zmíněná již roku 1121. Pěkný barokní most přes Radbuzu ze začátku 18. století je vyzdoben šesti barokními sochami. Při průjezdu městem Horšovský Týn nás překvapil krásně opravený renesanční hrad a zámek na návrší uprostřed města, zvaného také Český Krumlov západu. Původně biskupský hrad z 13. století byl v 16. století přestavěn Janem mladším Popelem z Lobkowicz v monumentální renesanční sídlo. Od roku 1945 je to státní zámek, národní kulturní památka. Škoda, že nemáme čas ani na jeden z šesti prohlídkových okruhů.

Další zastávkou jsou Domažlice, centrum Chodska. Dnes je to koronavirem nejvíce postižený okres v ČR. Míříme k věži, která jediná se zachovala z gotického Chodského hradu založeného Přemyslem Otakarem II. Z věže 56 m vysoké je vidět náměstí i celé město shora. Dlouhé náměstí Míru městské památkové rezervace je lemováno podloubími a renesančními fasádami. V sadech Antonína Příhody nás zaujaly panely popisující zákeřnou akci „Kámen“ z let 1948-51. Agenti Státní bezpečnosti přivedli osoby usilující o ilegální odchod do zahraničí na domnělou úřadovnu americké služby CIC, kde byli vyslýcháni, co zamýšlejí dělat na Západě. Po výslechu byli předáni orgánům StB a souzení.

Naše cesta vede přes další město Klatovy, které založil král Přemysl Otakar

II. okolo roku 1260. Město mělo už v době svého založení čtvercové náměstí a šachovnicový půdorys. Velký rozkvět zažilo v době Lucemburků, v husitských dobách bylo město husitské, stálo také při králi Jiřím z Poděbrad. Opět jsme vystoupali na dominantu města, 81 m vysokou Černou věž z roku 1557, která je

součástí radnice. Z ochozu jsme viděli město shora. Skoro na dosah ruky vedle nás byly špičky věží jezuitského kostela, který je zrovna pod lešením. Z řady dalších památek zmiňme barokní lékárnu U Bílého Jednorozce na náměstí Míru.

Městečko Horažďovice se vyvinulo z osady Gorazdějovice zmíněné r. 1251. Osada na levém břehu řeky Otavy byla založena knězem Gorazdem, žákem a nástupcem sv. Metoděje, u hradiště Prácheň, které dalo jméno Prácheňsku – historickému území podél řeky Otavy. Král Václav II. osadu povýšil na město. Rozvoj města zpomalilo neuvážené rozhodnutí měšťanů zainteresovaných na formanství, kteří odmítli napojení města na budovanou železniční trať z Plzně do Českých Budějovic. Historické jádro města je také městskou památkovou zónou. Na rozlehlém Mírovém náměstí nahlížíme do kostela sv. Petra a Pavla.

Poslední naší zastávkou byla vesnička Hoštice mezi Strakonice a Volyně. Zdejší rodák režisér Zdeněk Troška zde natočil trilogii Slunce, seno, ... Nejhezčí pohled na malebnou vesničku je z lavičky Zdeňka Trošky. Na místním hřbitůvku zaujme náhrobek zpěváka Michala Tučného.

Loučíme se s krajem se slavnou minulostí, postiženým studenou válkou a dnes většinou znovu vzkvétajícím. Je zde řada velmi zajímavých míst, které stojí za návštěvu, zvláště v dnešní době s omezeným cestováním do zahraničí. U nás je tolik zajímavých míst k návštěvě.

Pomocí místních tabulí, wikipedie, svých fotek a dojmů sepsal Jan Franců

DÍKY A PROSBY

Náš Pane,
jdeme za tebou, jako ten zástup na cestě do Jericha.
Přimlouváme se za ty, kteří za tebou nejdou.
Přimlouváme se za ty, kteří nejdou vůbec nikam.
Přimlouváme se za nás, kteří jsme se za tebou vydali
a vyrušuje nás z klidu, když tě někdo hledá příliš naléhavě.
Prosíme tě, abys nám dal vidět druhé,
ať je vidíme jako lidi, kteří tě také potřebují.
Dej, ať nikoho neodsuzujeme, nad nikým nelámeme hůl.
Prosíme tě dnes za všechny, kdo se nechali
zaměstnat bojem o moc a postavení,
kdo zažívají starost o své zabezpečení.
Prosíme tě za nás všechny,
kteří nechceme vidět problémy kolem sebe.
Pane, dej, ať vidíme, jak můžeme pomoci
- slovem, modlitbou, skutkem.
Před tebou vyslovujeme své tiché modlitby za lidi v nouzi. –
Bože náš a Pane, společně k tobě voláme: Otče náš

Přimluvná modlitba zazněla při bohoslužbách v kazatelské stanici v Tišnově v neděli 10. května 2020.

ZE STARŠOVSTVA

Brno I

Staršovstvo sboru Brno I se sešlo prostřednictvím videokonference 4. května. Pečlivě a dlouho jsme jednali o možnostech sborového programu v průběhu května. Staršovstvo se nakonec rozhodlo, že vzhledem k požadovaným hygienickým opatřením se v průběhu května nebudou konat žádná setkání na faře. Budeme pokračovat v dosavadní komunikaci na dálku v případě biblické hodiny a mládeže. Bohoslužby se konaly s ohledem na omezení počtu účastníků; od poloviny května už je možný víceméně obvyklý počet účastníků. Staršovstvo nabídlo rodinám konfirmandů dva možné termíny konfirmace, z nichž jsme se nakonec rozhodli pro 21. 6. 2020. Jednali jsme o stavebních úpravách v Evangelické akademii a dalším postupu při údržbě našich budov. Hledáme vhodné řešení pro úklid Červeného kostela a sálů na faře (Opletalova 6). Výroční sborové shromáždění s volbami by se mělo uskutečnit na podzim 13. 9. 2020.

Jana Hofmanová

Brno II

Květnová porada staršovstva se konala opět 'face to face', byť za stanovených karanténních opatření. Staršovstvo schválilo pozměněný pořad jednání a zkontrolovalo plnění úkolů vzešlých z předchozích jednání. Faráři podali zprávu o konání bohoslužeb v době karantény a staršovstvo schválilo jejich návrh na konání bohoslužeb v době uvolňujících se hygienických opatření, a také způsob slavení večere Páně. Staršovstvo dále schválilo směrnici pro konání služebních cest a výši příspěvku sboru na letošní Noc kostelů. Schválilo mimo jiné prodloužení nájemní smlouvy ve studentském bytě a vzalo na vědomí přehled obnovujících se sborových setkání.

Martin Horák

Brno–Židenice

Staršovstvo se ke své schůzi sešlo v minulém měsíci dvakrát prostřednictvím videokonference. Presbyteři řešili konání bohoslužeb a dalších sborových aktivit podle měnících se nařízení vlády. Projednali také materiál týkající se budoucnosti sboru s tím, že pro příštích 5–10 let předpokládají model samostatného sboru s kazatelem na plný úvazek.

Radka Včelná

Brno I**Brno II****Brno-Husovice****Brno-Židenice**

1.6. Pondělí svatodušní

BD 18:00 Ondřej Horký,
VP

7.6. Neděle trojiční

BK Jana Hofmanová
ČK Jana Hofmanová

BD Saša Jacobea,
BD 10:00 Saša Jacobea
Tiš Martin Horák

Hu Štěpán Hájek

Ži Radka Včelná, VP
Bi Radka Včelná, VP

14.6. 1. neděle po sv. Trojici

BK Jiří Gruber
ČK Jiří Gruber

BD Saša Jacobea
Tiš Saša Jacobea

Hu Štěpán Hájek

Ži Jana Hofmanová

21.6. 2. neděle po sv. Trojici

ČK Jiří Gruber, Jana Hofmanová
konfirmace, VP

BD Martin Horák, *křest*
Tiš Olga Tydlitátová

Hu Štěpán Hájek

Ži Radka Včelná,
Sborové shrnutí
Bi Radka Včelná

28.6. 3. neděle po sv. Trojici

BK Jiří Gruber
ČK Jiří Gruber

BD Saša Jacobea
Tiš Martin Horák

Hu Štěpán Hájek

Ži Radka Včelná

5.7

4. neděle po sv. Trojici
ČK 9:00 Jana Hofmanová

BD Martin Horák
Tiš Saša Jacobea

Hu Štěpán Hájek

Ži host, VP
Bi host, VP

BK: Beřemský kostel v 8:30
ČK: Cervený kostel v 10:00
Opl: sál Opletalova 6
Rch: Rychmanov v 14:00

BD: Blahoslávův dům v 9:00
Tiš: Tišov v 10:30

Hu: Netušilova 26 v 9:00

Ži: Židenice v 9:00
Bi: Blansko v 14:00

SHROMÁŽDĚNÍ V TÝDNU V ČERVNU

Shromáždění budou postupně obnovována s ohledem na obecně platná nařízení a na předprázdninové období. Prosíme vás, abyste v případě pochybnosti o konání některého ze shromáždění kontaktovali svůj sbor; rádi vám tam poskytnou odpověď na konkrétní dotazy. Všechny potřebné kontakty (webové stránky sborů, elektronické adresy i telefonní čísla) jsou na 2. straně obálky.

Brno I

O jednotlivých shromážděních bude rozhodnuto na začátku června.

Brno II

Kancelář sboru: Po – Pá 8.30 – 11-30

Pondělí:	18:30	staršovstvo	8. 6
Úterý:	16:00	setkání dětí, Tišnov	9., 23. 6.
	17:00	zpěv	
	17:30	biblická hodina, Tišnov	9., 23. 6.
	19:00	střední generace	2., 16. 6.
Středa:	8:30	Dvojka – dětský klub	
	18:00	biblická hodina	
	19:00	modlitební setkání	10. 6.
Čtvrtek:	9:30	Mateřský klub	11. 6.
	14:30	Odpolední káva	4., 18. 6.
	16:00	mladší děti, starší děti	
	17:30	mládež	
Pátek:	8:30	Dvojka – dětský klub	
Sobota:	9:30	DD Kociánka	6., 20. 6.
Neděle:	9:00	nedělní škola	
	10:00	setkání v Blahoslavově domě	

Brno-Husovice

čtvrtek: 17:30 mládež
19:00 biblická hodina
20:00 staršovstvo (11.6.)
pátek: 16:00 děti

Brno-Židenice

pondělí: 18:00 děti Blansko (8. a 22.6.)
18:30 staršovstvo (1.6.)
19:00 biblická hodina Blansko (8. a 22.6.)
19:30 učitelé NŠ (15.6.)
úterý: 17:00 konfirmandi
19:00 DŽES (2.6.)
19:00 modlitba se zpěvy z Taizé (9.6.)
středa: 16:00 děti
17:00 mládež
pátek: 19:30 střední generace (19.6.)
neděle: 9:10 nedělní škola

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)

Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453

email: ccebrno1@atlas.cz,

<http://www.cervenykostel.cz>

kazatelé: Jiří Gruber a Jana Hofmanová, faráři

seniorátní kazatelé: Iva Květonová, Jiří Šimsa a Jaroslav Vítek

kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Matoulková a Helena Pacasová

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469

email: brno-ii@evangnet.cz,

<http://brno-ii.evangnet.cz>

kazatelé: Martin Horák a Alexandra Jacobea, faráři

kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Anna Marie Fikejsová

Farní sbor ČCE v Brně-Husovících

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420

email: husovice@evangnet.cz,

<http://www.ccehusovice.cz>

kazatel: Štěpán Hájek, farář

kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně-Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 6, tel: 732 819 626

email: zidenice@evagent.cz,

<http://zidenice.evangnet.cz>

kazatelka: Radmila Včelná, farářka

kurátor: Miroslav Maňák

Diakonie ČCE - středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401

email: brno@diakoniece.cz

<http://brno.diakonie.cz>

ředitel: Lenka Svobodová

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Renata Michálková

kaplanka: Marta Židková

EA

Filipka: Škola příběhem - církevní základní škola

Filipinského 1, 615 00 Brno-Židenice, tel: 724 955 544

email: skolafilipka@gmail.com

<https://skolafilipka.cz>

ředitelka: Ruth Konvalinková

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2020 (XXII). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 15 Kč. Roční předplatné 150 Kč, sponzorské 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.